

regningen, og det bliver spændende at se, hvad den skal betales med.

(Kort bemærkning).

Skatteministeren (Svend Erik Hovmand):

Derfor glæder det mig også, at Socialdemokratiet stemmer for dette lovforslag.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 70:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion og lov om erhvervsuddannelser. (Omlægning af tilskud m.v. fra Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER)).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs).
(Fremsat 6/11 2002).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Tina Nedergaard (V):

Jeg skal lige huske, at da Det Radikale Venstres ordfører er forhindret i at være her i aften på dette fremskredne tidspunkt, skal jeg meddele, at Det Radikale Venstre stiller sig positivt over for forslaget.

Dette forslag ligger i forlængelse af flerårstalen for erhvervsuddannelser og retter sig mod forbedring af praktikpladssituationen gennem fjernelse af uhensigtsmæssige barrierer.

Der er i den nuværende lovgivning en række barrierer, som forekommer at modarbejde antallet af indgåede praktikpladsaftaler. Disse foreslås fjernet, samtidig med at forslaget lægger op til en klar forbedring af praktikpladsformidlingen og incitamenter for skolerne til at få eleverne i virksomhedspraktik ved omlægelse af en

række puljer. Endelig lægger forslaget op til en forbedring for praktikpladssøgende, som ønsker at komme i gang med deres hovedforløb i skolepraktik.

Konkret indeholder forslaget, at de nuværende tilskuds- og præmieringsformer fjernes. Det betyder i praksis, at skolerne ikke længere vil modtage en ekstraordinær præmie, når en elev kommer i restuddannelsesaftale, efter at eleven har været i skolepraktik.

Præmien blev indført med finanslov 2001, og præmien synes ikke at have haft nogen effekt, da antallet af praktikpladssøgende og antallet af skolepraktikelever har været markant stigende siden da. Det forekommer også ulogisk, at skolerne har et incitament til at lade eleven gå i skolepraktik, da målet jo er en uddannelsesaftale.

Samtidig lægger forslaget op til, at virksomhederne ikke længere skal kunne opnå løntilskud, når de indgår en restuddannelsesaftale med en skolepraktikelev. Igen virker de nuværende ordninger mærkværdige. Det er da ikke rimeligt, at virksomheder, som er parate til at tage en elev, umiddelbart efter grundforløbet reelt snydes i forhold til virksomheder, som hellere lige venter, til eleven har været på skole et års tid eller to. Igen er det helt klart Venstres mål, at eleven kommer ud i virksomhedspraktik så hurtigt, som det er muligt efter grundforløbet, hvorfor det er rimeligt også at fjerne dette tilskud.

Kl. 18.50

Disse to elementer i forslaget vil efter dets vedtagelse betyde, at der frigøres AER-midler. Disse midler foreslår ministeren i nærværende lovforslag anvendes til to ting. For det første afsættes der midler til en målrettet indsats for at skabe flere praktikpladser. Det sker, ved at flere aktører bringes i spil, det gælder særlig de faglige udvalg og de lokale uddannelsesudvalg, hvilket vi i Venstre hilser meget velkomment.

For det andet benyttes de resterende frigjorte ressourcer til at afkorte den såkaldte karensperiode forud for optagelse i skolepraktik. I dag er reglerne sådan, at en elev, som afslutter sit grundforløb, men ikke får en uddannelsesaftale, skal vente i op til 3 måneder, før vedkommende kan gå videre i hovedforløbet i skolepraktik. Forslaget lægger op til, at denne karenstid ned sættes fra 3 til 2 måneder.

I Venstre synes vi, det er godt, at eleverne kommer hurtigt videre i deres uddannelse, men vi synes samtidig, det er fornuftigt, at eleverne har lidt tid, hvor de kan afsøge praktikplads-

markedet. De 2 måneder virker derfor meget fornuftige som karenperiode.

Vi har i Venstre noteret os, at DA principielt er imod den del af forslaget, men forslaget skal netop ses i forbindelse med den flerårsaftale, som regeringen har indgået med Det Radikale Venstre og Dansk Folkeparti. Den aftale lægger op til en fase 2 til foråret, hvor forligspartierne vil finde nye løsninger for de mange praktikpladssøgende, så man ikke risikerer et boom i antallet af skolepraktikelever, der efterfølgende måske endda ikke får beskæftigelse.

Disse initiativer afventer imidlertid resultaterne af det arbejde, som det af ministeren nedsatte tekniske udvalg når frem til. Venstre finder forslaget meget fornuftigt, og i Venstre er vi fortrøstningsfulde og tror på, at de mange gode initiativer, som flerårsaftalen medfører, også vil være med til at finde løsninger på de strukturproblemer og andet, som har været årsag til, at så mange unge og voksne i dag står uden praktikplads.

Nicolai Wammen (S):

Da fru Lene Jensen ikke har mulighed for at være til stede her i dag, skal jeg fremføre følgende:

Dette lovforslag er en del af aftalen om erhvervsuddannelser, en aftale, Socialdemokratiet ikke er med i, fordi vi synes, den er for ringe. Aftalen imødekommer ikke de reelle behov, der er på erhvervsskolerne for et økonomisk løft.

Lovforslaget handler om en omlægning af den nuværende præmieringsordning, en ordning, som vurderes som uhensigtsmæssig, idet skoler og virksomheder begge har en økonomisk interesse i, at elever deltager i skolepraktik, før de indgår delaftaler eller restuddannelsesaf-taler.

Vi er enige i det uhensigtsmæssige i præmieringsordningerne, og ændringen heraf er en del af det socialdemokratiske beslutningsforslag om praktikpladser, som vi har behandlet her i salen, og som vi kommer til at behandle igen, medmindre der sker et mirakel omkring praktikpladssituationen.

I L 70 foreslås midlerne i stedet anvendt som tilskud til de faglige udvalg og lokale uddannelsesudvalg til vejledning m.v. af elever og praktikvirksomheder om uddannelses-, beskæftigelses- og rekrutteringsmulighederne. Der forudsættes et samarbejde med lokale og regionale interessenter. Endvidere opereres med et tilskud i

2003 på 1.000 kr. til uddannelsesinstitutionen pr. elev, der i 2003 opnår en uddannelsesaftale.

Vi er enige i det gavnlige i begge disse elementer, om end vi mener, at skolerne har brug for langt bedre betingelser for at lave praktikpladssøgende virksomhed. De virker nemlig, det ved vi af erfaring, og det kan derfor forekomme besynderligt, at der ikke satses mere herpå, hvis ellers regeringen mener det alvorligt, når den siger, at den gerne vil gøre noget ved praktikpladsproblemet også på kort sigt.

Desuden skal det bortfaldne tilskud finansiere en afkortning af den karenperiode, som eleven har i forbindelse med at få ret til at komme i skolepraktik. Nedsættelsen er fra 3 til 2 måneder. Det er godt, men heller ikke det er godt nok. En nedsættelse til 1 måned havde været langt mere passende.

Samlet synes vi ikke, at dette forslag er noget at prale af i forhold til at skaffe flere praktikpladser. Ambitionsniveauet er alt, alt for lavt. Men vi støtter gerne selv det mindste lille skridt i retning af at undgå det menneskelige spild, det er, når unge ikke kan få praktikpladser. Derfor er vi som udgangspunkt velvilligt indstillet over for forslaget og ser frem til udvalgsbehandlingen.

Kl. 18.55

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Det er jo meget positivt, at Socialdemokratiet finder anledning til umiddelbart at støtte intentionerne i forslaget, men det overrasker mig faktisk, at man ikke kan give lidt credit for, at det er klare forbedringer på alle områder.

Når vi ser på sådan noget som karenperioden, så havde den tidligere regering jo adskillige år til at reducere karenperioden fra de tre til de to måneder. Så hvis det ikke findes tilstrækkeligt i dag, er mit spørgsmål til Socialdemokratiet og til hr. Nicolai Wammen: Hvorfor fjernede man så ikke bare karenperioden i den foregående re-gerings tid?

(Kort bemærkning).

Nicolai Wammen (S):

Det er venligt af fru Tina Nedergaard at ønske en uddybning af de socialdemokratiske synspunkter. Jeg vil sige det på den måde, at vi i Socialdemokratiet synes, at det her er et positivt skridt i den rigtige retning. Det lagde jeg også op til, men vi synes også, det er for uambitiøst i forhold til at løse praktikpladsproblematikken.

Det, at vi har tusindvis af unge i det her land, som står og mangler en praktikplads, har gjort, at Socialdemokratiet og andre partier har tænkt på, hvordan vi kan gøre det her bedst muligt i forhold til at skaffe praktikpladser, og i forhold til det tænker vi også nye tanker.

Vi synes bare, at det, regeringen er kommet med, det, der ligger her, er et for lille skridt i retning af det, som burde være løsningen på et meget stort problem, nemlig de ca. 11.000 unge mennesker, som i dag mangler en praktikplads. Det var det, vi burde tale om.

Louise Frevert (DF):

Hvor er det glædeligt, at dette lovforslag hos interesserterne er blevet modtaget positivt. I demokratiets ånd er det vigtigste, når man skal vedtage lovforslag, at læse og høre, hvad interesserterne har af kommentarer til lovforslaget i høringssvarene.

I dette tilfælde virker det, som om næsten alle er tilfredse. Tilmed er der en udtalelse fra Foreningen af Skoleledere ved tekniske skoler, og her giver man udtryk for, at det er glimrende, at ordningen ophører, som den er nu, da de aldrig havde forventet, at den ville få den forventede effekt.

Det er meget positivt, at man fra ministeriets side vil lave en bemærkning til lovforslaget efter indsigelser fra AER, hvor de påpeger, at der kan være visse problemer omkring de praktikpladser, som skal afvikles, før den nye ordning går i gang.

Den jungle, der har været af delaftaler og restuddannelser og med præmieordninger til både erhvervsskoler og arbejdsgivere ophører gudskelov nu.

Ligeledes bliver karenperioden nedsat fra 3 til 2 måneder, på længere sigt skal den helt afskaffes, idet denne karenperiode lader de unge være i et urimeligt vakuum, som er spild af tid. De unge mennesker skal igennem deres uddannelsesforløb på en så kort tid som muligt og på en så effektiv måde som muligt, så de føler, at de får noget ud af deres uddannelsesforløb.

Jeg er helt overbevist om, at ved at rydde op i dette vil der komme en meget større gennemsigtighed og et helt andet incitament for skolerne til at få de unge ud i praktikpladser. Målet må være, at alle unge har en mulighed for at være i praktik på en arbejdsplads.

Vekseluddannelsesprincippet har længe været i søgelyset. Sagt på en anden måde har man længe været klar over, at det ikke fungerede. Jeg

er glad for, at man i fase 2 vil tage fat på dette, og er spændt på, hvilke fornuftige forslag der kommer frem, som kan føre til, at man kan gøre op med det system, som ikke har virket. Man har i årevis vidst, at der ikke var praktikpladser nok, men spørgsmålet er, om der ikke er det, hvis man tilrettelægger praktikken på en anden måde end nu.

Alle de nye tiltag er i deres vorden, og jeg synes, det er vanskeligt at være negativ, for alene initiativet til at få gjort forholdene gode og attraktive for de unge må være hovedmålet. Det skal være attraktivt at gå på en erhvervsskole, og som sagt skal alle have lige muligheder for at få en praktikplads.

Alt i alt kan Dansk Folkeparti ikke se, at dette lovforslag skulle være noget problem overhovedet at stemme ja til. Der, hvor de større uoverensstemmelser kan opstå, kan være i fase 2, når man skal til at bestemme, hvordan uddannelsesforløbet skal sættes sammen.

Vi siger selvfølgelig ja til dette forslag og glæder os til at komme i gang med arbejdet med fase 2.

Kl. 19.00

Helle Sjelle (KF):

Erhvervsuddannelserne giver et væsentligt fundament for rekruttering af kvalificerede medarbejdere til mange virksomheder, og hvis vi skal sikre, at der ikke om nogle år opstår mangel på faglært arbejdskraft, må vi gøre alt, hvad vi kan, for at der atter kommer til at stå respekt om uddannelserne inden for handel, håndværk og industri.

Der er et stort behov for, at flere uddanner sig til job i industriens virksomheder. Der er behov for, at flere unge søger ind på, bliver optaget på og afslutter en erhvervsrettet ungdomsuddannelse, men det kan man ikke klare alene gennem en række politiske erklæringer.

Det skal først og fremmest sikres, at uddannelserne har høj kvalitet og er fleksible, samt at indholdet af uddannelserne og udbuddet af uddannede i højere grad svarer til virksomhedernes behov. Desuden skal der sørges for en bedre sammenhæng i uddannelsesforløbet, som ikke alle vegne fungerer godt nok i dag.

På nogle områder kan virksomhederne ikke få lærlinge, og på andre områder kan de unge ikke få praktikpladser. Der er desværre mange kvalificerede unge, der forgæves søger praktikplads, og det giver de faglige uddannelser og virksomhederne et forklaringsproblem: Hvor-

dan kan man arbejde for, at flere søger faglige uddannelser, når virksomhederne ikke stiller de nødvendige praktikpladser til rådighed?

Dette forhold stiller erhvervsuddannelserne over for store udfordringer. Et afgørende element er en bedre balance mellem udbud og efterspørgsel efter praktikpladser, og i mange år har det været et stort problem at skaffe det nødvendige antal. I den forbindelse har de nuværende præmieringsordninger på skolepraktikområdet virket mod hensigten, fordi både skoler og virksomheder i dag har et økonomisk incitament til at lade eleverne påbegynde skolepraktik, før de indgår delaftaler eller restuddannelsesaftaler. Præmieringen af skoler og virksomheder for aftaler med skolepraktiklever skal derfor afskaffes.

Karensperioden for elevens ret til skolepraktik skal afkortes fra 3 måneder til 2 måneder, så risikoen for frafald reduceres og eleverne motiveres til at komme hurtigere gennem uddannelsessystemet. Til gengæld skal der gives tilskud til faglige udvalg og lokale uddannelsesudvalg, som i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne bl.a. kan vejlede elever og virksomheder om uddannelses-, beskæftigelses- og rekrutteringsmulighederne.

I Det Konservative Folkeparti støtter vi lovforslaget, og vi ser frem til, at aftaleparterne gennemfører drøftelser i foråret 2003 med det formål at forny vekseldannelsesprincippet og udvikle nogle nye løsninger, som kan erstatte skolepraktikken.

Aage Frandsen (SF):

Lovforslaget er en del af finanslovaftalen mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre.

Når SF ikke kunne sige ja til denne del, er der to grunde dertil, og den ene er, at vi mener, der er for få penge i ordningen. I lovforslaget kan man se nogle tal, men det er bruttotal, der ikke siger noget om nettotilførslen. Nettotilførslen er kun henholdsvis 70 mio. kr., 73 mio. kr., 18 mio. kr. og 8 mio. kr., i alt 169 mio. kr. over en 4-årig periode, og det mener vi ikke er tilstrækkeligt til at sikre, at erhvervsuddannelserne kan komme til at fungere hensigtsmæssigt og få den kvalitet, som vi ønsker.

Den anden grund til, at vi ikke er tilfredse med det, der ligger i den aftale, som Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre har tilsluttet sig, er, at det var et enkeltelement sammen med en række andre ting, men detaljerne og andre ting

blev i realiteten aldrig forhandlet. Der ligger også noget i det næstfølgende lovforslag, vi skal behandle om lidt, som vi klart er uenige i, og når det også er en del af aftalen, kunne vi jo ikke sige ja. Der er altså de to grunde til, at vi siger nej: pengene og indholdet.

Når det drejer sig om dette lovforslag, er der en række ting i det, som er fornuftige og hensigtsmæssige. Det er fornuftigt, at karensperioden skal kortes ned, og det er et synspunkt, vi har haft hele tiden. De 3 måneder er for lang tid, de 2 er det i og for sig også.

Når det drejer sig om de tilskudsordninger, som findes i øjeblikket, og som vi selv har været med til at gennemføre, sagde vi allerede sidste år, at vi kunne se, at de var uhensigtsmæssige, og at vi gerne ville lave dem om. Det er altså også fornuftigt nok at gøre det.

Kl. 19.05

Men så er spørgsmålet: Hvad bruger man de 70 mio. kr., der bliver til rådighed, til? Her mener vi, at der er brug for betydelig flere ændringer og langt flere tilskyndelser til arbejdsgiverne til at tage elever. Arbejdsgiverne har et ansvar, siger man, men det lever de ikke op til, og hvad gør man så, for at de kan tage ansvaret lidt mere alvorligt? Ja, somme tider kan man sige: Vil I ikke høre, så må I føle! Der er et tilskuds- og afgiftsprincip, som vi har set tidligere i form af AER, hvor man jo gav tilskud til arbejdsgiverne, samtidig med at arbejdsgiverne også generelt skulle betale, og i virkeligheden mener vi, at det princip godt kunne udbygges.

Vores stillingtagen til lovforslaget er, at vi kan se en række fornuftige ting i det. Vi ved godt, at vi får nul indflydelse på det, og derfor vil vores endelige stillingtagen til lovforslaget afhænge af, hvordan det ser ud, når det når frem til tredje behandling. Umiddelbart er der altså noget, vi kan støtte, men noget andet er, at de 70 mio. kr. kunne have været anvendt bedre efter vores opfattelse, og når man ikke har indflydelse overhovedet – for det går jeg ikke ud fra at vi har – kvier man sig jo noget ved at stemme for et forslag af denne art. Men omvendt erkender vi også, at lovforslaget har nogle fornuftige elementer i sig.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg har et spørgsmål i forbindelse med den generelle drøftelse, der er afledt af dette lovforslag om praktikpladssituationen.

Jeg forstår simpelt hen ikke, at SF ikke anerkender, at dette her ikke drejer sig om at pålæg-

ge virksomhederne nye afgifter, subsidiært give nye tilskud. Vi har brancher, hvor der er 20 pct. elever sammenlignet med antallet af faglærte inden for faget; det gælder f.eks. byggeriet. Men til trods herfor er tømrerfaget et af de steder, hvor vi har allerflest praktikpladssøgende.

Nu er det rent faktisk sådan, at uanset hvor store tilskud vi giver til den enkelte bagerivirksomhed, vil bagervirksomheden jo ikke tage en tømrerlærling, og uanset hvad vi giver af tilskud til bagerivirksomheden, vil bagerivirksomheden jo ikke kunne opfinde en elev, når en sådan ikke findes i området. Derfor vil jeg spørge hr. Aage Frandsen, om det ikke kunne være muligt, at SF kom med bud på, hvordan vi løser de grundlæggende strukturproblemer på praktikpladsmarkedet, de grundlæggende mismaskproblemer, og hvordan vi grundlæggende får tilvejebragt den praktikpladsmængde, der er behov for inden for de fag, hvor eleverne findes, eller omvendt hjælper eleverne til at søge i retning af de områder, hvor der er praktikpladser.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Man kunne anvende den model, som man anvendte tilbage i 1990'erne, hvor arbejdsgiverne betalte under ét, men man kan også anvende andre modeller, hvor man deler op branchevis. Man kan tage andre hensyn, hvor man sikrer sig, at det er de arbejdsgivere inden for et bestemt område, som ikke løser deres opgave ordentligt, som bliver ramt af afgiften. Det kan man sagtens indrette systemet efter.

Men i øvrigt synes jeg, at regeringen sådan set også skulle komme med forskellige udspil til, hvordan man skal løse problemet, og jeg må så sige, at i de forhandlinger, jeg har deltaget i, har jeg i hvert fald ikke hørt regeringen fortælle, hvad regeringen vil gøre. Når man går ind i nogle aftaler, er det rart at vide, hvad man siger ja til, og her vidste vi ikke ret meget om, hvad man skulle sige ja til, ud over at man sagde ja til, at der ikke var penge nok. Men jeg afventer da med glæde at se, hvilke udspil regeringen har på området. Jeg har forstået, at der også i regeringspartierne er nogle, der har andre ideer end dem, regeringen indtil videre har spillet ud med, og jeg glæder mig da til at se dem, når de kommer.

Men jeg synes altså ikke, Venstres ordfører kan forvente, at jeg har svar på alt, når regeringen ikke engang har det. Jeg ved, at Venstres ordfører har nogle ideer, men så synes jeg også,

at Venstres ordfører skulle overbevise regeringen om, at de ideer er gode. Jeg synes i øvrigt, at Venstres ordførers ideer ikke er helt tossede. Det er ikke Venstres ordfører, der er kommet frem med ideerne i dag, men jeg ved det fra en anden lejlighed, og jeg synes ikke, de er helt tossede.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg vil da i hvert fald gerne takke for de pæne ord om mine forslag.

Kl. 19.10

Når det ikke kom til forhandlinger om regeringens konkrete forslag, skyldes det jo – i hvert fald efter min erindring – at der var partier, som ikke er med i flerårsaftalen, der meddelte, at såfremt der ikke var flere penge, var der heller ikke noget at drøfte. Måske er det derfor, man har haft en oplevelse af, at der ikke var så mange ideer, fordi man aldrig nåede så langt, men regeringen kommer også med et udspil. Det ligger i flerårsaftalen, og det kommer i fase 2.

Men hr. Aage Frandsen har fortsat ikke svaret på mit spørgsmål om det problem, der ligger i, at der faktisk er virksomheder, som mangler elever. De virksomheder vil blive ramt af de forslag, SF stiller. Hvis man tager det branche for branche, vil brancher som bagerfaget, VVS-faget osv. blive ramt af, at de bliver pålagt en afgift, der er brancheopdelt, fordi de ikke bærer deres del af uddannelsesopgaverne. Men faktum er, at de i mange områder ikke kan få elever.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg tror såmænd godt, man kunne finde frem til en model, der både tog hensyn til, hvordan beskæftigelsen er inden for området, og hvordan tilgangen er inden for faget, osv., og ud fra det lave et tilskuds- og afgiftssystem. Det tror jeg såmænd godt man kunne. Det, man havde tilbage i 1990'erne, virkede under alle omstændigheder, selv om man kunne sige, det var lidt uretfærdigt over for nogle virksomheder, som måske alligevel bidrog til det. Det var helt tydeligt, at det virkede, for da afgiften og tilskuddet blev indført, blev der oprettet flere praktikpladser, og da de bortfaldt, faldt antallet.

Det har altså en virkning, og det er jo ikke så overraskende, for det er dét, man kalder et styret marked. Det er incitamentet i systemet, og derfor siger jeg bare: Mon ikke man kunne finde nogle metoder, så der ikke var nogen, der blev ramt uretfærdigt? Jeg synes, at regeringen skulle

overveje at finde sådan nogle metoder, og det synes jeg også Venstres ordfører kunne bidrage til, for jeg har forstået, at Venstres ordfører har andre ideer, og så kunne det være, dette forslag kunne indgå.

Hvis man hele tiden har en eller anden opfattelse af, at man ikke må røre arbejdsgiveren med én eneste afgift overhovedet, fordi det er en skat, er det jo lidt svært. Men det skulle selvfølgelig være en model med en nulsumløsning, så alle pengene kom tilbage til arbejdsgiverne i form af præmiering af de arbejdsgivere, som ville oprette praktikpladser. Det var det system, vi havde i 1990'erne.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Fru Tina Nedergaard for tredje og sidste gang.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg ved godt, at SF aldrig har haft det store problem med at pålægge virksomhederne nye afgifter. På dette område skete det senest i forbindelse med finanslov 2001, hvor virksomhederne blev pålagt en yderligere afgift i AER på 800 mio. kr., uden at de netto bidrog med én eneste praktikplads mere.

Det, der bekymrer mig som ordfører på dette område, er naturligvis, at hvis vi går i samme retning, som SF lagde stemmer til tidligere, risikerer vi at begå samme fejl. Jeg vil fortsat påpege, at det jo ikke er så nemt som så, for vi står jo i denne situation: hvordan kan vi tilgodese den vestjyske virksomhed, der mangler en praktikelev, når der inden for samme branche står mange i praktikpladssøgekøen i København? Det er bare meget vanskeligt, vil jeg gøre klart over for hr. Aage Frandsen, og jeg har ikke hørt hr. Aage Frandsen komme med en konkret løsning på dette problem, selv om jeg ved, at hr. Aage Frandsen er en meget dygtig uddannelsespolitiker.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg er ikke helt klar over, hvad det er for en afgift af den størrelsesorden, jeg ved den lejlighed skulle have indført på AER-området.

Man kan fremføre alle argumenter i retning af, at det her ikke kan lade sig gøre, fordi det er lidt uretfærdigt her og der og der, men så kommer man ingen vegne. Og så stor var uretfærdigheden vel ikke tilbage i 1990'erne? Det var den vel ikke? Det, vi lavede for 2 år siden, var jo kun

en lille ændring. Vi gav et tilskud i forbindelse med skolepraktikken, det var den ændring, der blev lavet ved den lejlighed.

Så er der andre afgifter til arbejdsgiverne i forbindelse med AUF og sådan nogle ting. Jeg kan forstå, at Venstre under ingen omstændigheder vil lade arbejdsgiverne betale her, men jeg synes altså, det er meget rimeligt, at arbejdsgiverne betaler et eller andet sted, for det er trods alt dem, der får arbejdskraften.

Kl. 19.15

Danmark er det land, stort set i hvert fald, som har mindst arbejdsgiverbetaling af voksenuddannelserne. Det ved Venstres ordfører udmærket godt. Det er da mærkeligt, at arbejdsgiverne aldrig skal betale til noget som helst. De skal bare have arbejdskraften. De skal have arbejdskraften uddannet, og så kan de også afskedige arbejdskraften, og så skal vi betale arbejdsskader, hvis nogle bliver nedslidt.

Jeg synes, arbejdsgiverne burde påtage sig mere, for i sidste ende er det jo arbejdsgiverne, der sådan set umiddelbart må vide, hvad det er for et behov, man har, i stedet for at det hele skal betales over staten, over skattevæsenet. Men altså det, Venstre foretrækker, er, at skatterne skal klare alle problemerne, i stedet for at det er arbejdsgiverne.

Line Barfod (EL):

Da vores ordfører på området, fru Pernille Rosenkrantz-Theil, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne fremføre følgende:

Der mangler ca. 11.000 praktikpladser. Sådan er virkeligheden for de unge, der i dag tager erhvervsuddannelser, hvor praktik er en nødvendig og integreret del af uddannelsen. Regeringen, Dansk Folkeparti og De Radikale har lavet en flerårsaftale om erhvervsuddannelserne, en aftale, der desværre ikke retter op på mange års nedskæringer og forringelser, en aftale, der i stedet laver hård politisk styring af uddannelserne for deres egne penge.

Intetsteds i aftalen tager regeringen og dens støttepartier konkret fat på at få flere rigtige praktikpladser. Enten vil man ikke, eller også kan man ikke. I aftalen antydes der i en såkaldt fase 2, at man vil diskutere forskellige barrierer og incitamenter, men det er mildest talt ikke konkret. Faktisk virker de ting, regeringen med flere vil foretage sig, snarere som en større erhvervsretning og indsnævring af uddannelserne, end det handler om at skaffe praktikpladser.

Som en del af flerårsaftalen om erhvervsskolerne indgår det, at der frigøres ca. 70 mio. kr. ved at ophæve AER-præmieringen af skoler, der laver delaftaler eller restuddannelsesaftaler. Det betyder, at de penge, skolerne får til at ændre skolepraktikordninger til almindelig praktik inde i et skolepraktikforløb, forsvinder. Det vil betyde, at unge, der er tvunget til at tage skolepraktik, fordi der er stor mangel på rigtige praktikpladser, ikke længere får samme mulighed for, at en del af skolepraktikforløbet konverteres til rigtig praktik. For os en klar forringelse.

De frigjorte 70 mio. kr. bruges til gengæld ganske fornuftigt, nemlig til at afkorte den periode, man skal vente på at få ret til skolepraktik, fra 3 til 2 måneder samt til at give tilskud til faglige udvalg og lokale uddannelsesudvalg til at vejlede elever om praktikpladser.

På trods af at de sparede frigjorte penge bruges fornuftigt, betyder dette lovforslag samlet set en forringelse for de unge, der mangler praktikpladser, og Enhedslisten kan derfor ikke støtte det.

Bodil Kornbek (KRF):

I Kristeligt Folkeparti er vi i den situation, at vi dog ikke er med i denne her aftale, men vi erkender, at der er behov for fornyelse og nytænkning i forhold til erhvervsuddannelserne og herunder situationen vedrørende praktikpladserne. Så vi ser dette forslag som værende et første skridt til at løse nogle af de problemstillinger, der er på praktikområdet, om end det er et mindre skridt.

Forslaget indeholder en ophævelse af præmie- og tilskudsordningen vedrørende skolepraktik, som alt andet lige jo ikke har haft den effekt, der kunne være ønskelig. I stedet vil der nu kunne ydes tilskud til faglige udvalg og lokale uddannelsesudvalg til vejledning af elever og praktikvirksomheder om de uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder, der er, og vi finder det meget positivt, at der er fokus på vejledningsdelen, men også på det samarbejde, der skal være mellem skolerne og de lokale og regionale parter.

Vi finder også, at nedsættelsen af karenperioden er en fordel for eleverne. Det kan vi godt støtte.

Så på trods af at vi ikke er med i denne her aftale, er der flere positive tiltag, som også betyder en forbedring.

Tiltagene er dog ikke nok, når man ser på, hvor alvorlig situationen er, så vi ser også frem

til fase 2, som vi ikke har den helt store fornemmelse af hvad reelt kommer til at indeholde.

Men vi er nogenlunde positive over for dette forslag og ser frem til samarbejdet i udvalget.

Kl. 19.20

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne takke Folketingets partier for den brede tilslutning, som forslaget her er blevet mødt med. Selv synes jeg, at forslaget og i det hele taget flerårsaftalen om erhvervsskolerne er udtryk for en visionær og langsigtet løsning på det meget alvorlige praktikpladsproblem, som den tidligere regering desværre ikke formåede at løse.

Så tak til forligspartierne for opbakningen og også tak til Socialdemokratiet, om end det er med en anelse forbløffelse, at jeg erfarer, at man i det store og hele er enig i indholdet, men at det alene er på grund af økonomien, at vandene skilles. Grunden til, at det er med forbløffelse, at jeg modtager den melding fra Socialdemokratiet, er, at forslaget her jo er udtryk for en økonomisk genopretning af erhvervsskolerne økonomiske forhold, en genopretning af et økonomisk uføre, som den tidligere regering rent faktisk har bidraget til at bringe erhvervsskolerne i.

Derfor er jeg naturligvis en anelse forbløffet over, at Socialdemokratiet anerkender, at indholdet er den rette vej at gå, men at det er den økonomiske genopretning, der skiller. Det er jeg forbløffet over.

Hvorimod SF, forstod jeg, havde en lang række øvrige overvejelser, som også ligger til grund for, at man i sin tid afviste at være en del af flerårsaftalen. Det har jeg naturligvis fuld respekt for.

Men summa summarum vil jeg gerne takke Folketinget for den brede tilslutning, som forslaget her er blevet mødt med.

(Kort bemærkning).

Nicolai Wammen (S):

Det, der kalder mig på talerstolen, er selvfølgelig ministerens indlæg her til sidst, hvor hun roste sig meget af egen indsats og mente, at det stort set ikke kunne gøres bedre.

Der må jeg bare sige, at fra Socialdemokratiets side anerkender vi de positive tiltag, der er, men siger også, at det her ikke er ambitiøst nok, at det her ikke er tilstrækkeligt til at løse problemet, og at vi gerne havde set, at regeringen bl.a. sammen med os var gået videre, så vi havde opnået et bedre resultat.

Det var der ikke vilje til fra regeringen. Det tager vi til efterretning. Men at sige, at Socialdemokratiet ikke er parat til løsninger på det her område, er ganske enkelt ikke rigtigt. Vi havde gerne set et højere ambitionsniveau, end regeringen har lagt op til. Det var der ikke mulighed for. Det beklager vi.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg bliver nødt til at gentage over for hr. Nicolai Wammen, at jeg er en anelse forbløffet over, at man er enig i det indholdsmæssige, dvs. det visionære og det langsigtede, som er buddet på en løsning fra de partier, der er med i flerårsaftalen, om, hvordan vi kan tage fat på praktikpladsproblemet.

Det er så alene økonomien, der gør, at Socialdemokratiet har valgt at sætte sig uden for indflydelse på de langsigtede løsninger, når det handler om et så alvorligt problem som de mange tusinde unge, som henvises til praktikpladskøen, og en række af dem oven i købet henvises til skolepraktik, som ganske vist er et udmærket tilbud i den situation, som *de* unge er i.

Men flerårsaftalen her er helt klart, sådan som jeg ser det, et visionært bud på, hvordan vi kan tage fat på den meget alvorlige problemstilling, som den tidligere regering desværre ikke formåede at komme med et bud på, hvordan vi skulle løse.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Nu skal jeg jo ikke rådgive ministeren i sådan en situation her. Det tilkommer ikke mig. Men jeg vil bare sige for mit eget vedkommende, at jeg nok ville være lidt mere tilbageholdende med at grave grøfter i forhold til fase 2, hvis jeg var i ministerens stol.

Vi anerkender, at det, der ligger i fase 1, og det er også kommet til udtryk fra hr. Nicolai Wammens side, er en rigtig forbedring i forhold til incitamentsstrukturen. Den kunne ministeren jo ved at stemme for det beslutningsforslag, Socialdemokratiet havde til behandling før sommerferien, have tilsluttet sig. Så kunne det have været vedtaget eller i hvert fald elementer deraf. Det er jo genfremsat.

Ministerens siger nu, at Socialdemokratiet har sat sig uden for indflydelse i forhold til fase 2. Der tvivler jeg da på, at ministeren på nuværende tidspunkt har taget Det Radikale Venstre og

Dansk Folkeparti i ed med hensyn til udmøntningen af fase 2. Jeg går ud fra, at når fase 2 kommer, bliver der en lejlighed til også her i Folketinget at forhandle indholdet af fase 2, men hvis ministeren allerede på nuværende tidspunkt vil afskrive sig at bruge de partier, der står uden for flerårsaftalen, til fase 2, så er det ministerens valg. Det kan så være, ministeren ikke har et flertal for det, der skal udmøntes i fase 2, så ministeren skal måske være en lille smule tilbageholdende med at grave grøfter på nuværende tidspunkt.

Kl. 19.25

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Ministerens bruger udtrykket det visionære. Alt så jeg betragter det her lovforslag som fornuftige ændringer ud fra, hvad der er gældende i dag. Det har vist sig, at der er nogle ting, som ikke fungerer særlig fornuftigt, og så laver man lidt om på det. Så siger man, at man har nogle penge her, og dem kan man bruge mere hensigtsmæssigt på en anden måde.

Det visionære – det er noget med at se ud i fremtiden – skulle jo så komme i fase 2. Det er der, det ligger, og det er der jo ingen, der har forholdt sig til, for vi ved ikke, hvad det er. Vi har aldrig fået at vide, hvad det er, der ligger i fase 2. Vi har bare hørt, at der skal komme nogle ting i fremtiden, og det kan være, det er vældig godt, det kan også være, det er vældig skidt.

Jeg synes ikke, at ministeren på indeværende tidspunkt kan tage nogen til indtægt for, om vi mener, det er godt eller skidt, for vi ved jo ikke, hvad det er. Jeg ved ikke, om ministeren præcis ved, hvad der ligger i fase 2. Vi ved det i hvert fald ikke. Vi har jo ikke fået det præsenteret.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg skal bare sige til hr. Frank Jensen, at man vel har lov til at udtrykke forbløffelse, når man vittelig er forbløffet, for jeg er forbløffet over, at Socialdemokratiet valgte at stå uden for den flerårsaftale, som er et udmærket grundlag for de kommende års arbejde og de kommende års tilrettelæggelse af erhvervsuddannelserne.

Derfor er jeg forbløffet, og det er såmænd ikke udtryk for, at jeg på nogen måde ønsker at grave grøfter, bestemt ikke, jeg er blot forbløffet over den beslutning, som Socialdemokratiet traf, da man afgjorde, at man ikke ønskede at være en del af flerårsaftalen.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jamen hvis det ikke er helt klart for ministeren nu, hvad vores brudflade var, skal jeg gerne repetere. Det har intet at gøre med det, der ligger i fase 1 i forhold til omlægning af AER-beløbene. Det ved ministeren udmærket. Det ligger i Socialdemokratiets beslutningsforslag, og der er meget stor enighed.

Vi ved intet om fase 2, som også hr. Aage Frandsen har været inde på. Ingen er forpligtet. Det har ministeren jo sådan set også nærmest bekræftet ved, at ministeren tog ordet her i anden omgang. Der fremgik det jo i hvert fald, at ministeren ikke turde tage partierne i ed på det, der skulle udmøntes i fase 2, sådan må man forstå partiernes reaktion.

Hvad er det så, der er brudfladen? Det ved ministeren godt. Hvis ministeren erindrer, da den tidligere undervisningsminister under SR-regeringen forhandlede en erhvervsskoleaftale, en flerårsaftale i efteråret sidste år, indgik der betragtelig større beløb i flerårsaftalen end det, der er blevet resultatet.

Vi kunne ikke tilslutte os en flerårsaftale, hvor tekniske skoler over en 4-årig periode kan forvente at gå i minus, når vi ved, hvordan forholdene er på de tekniske skoler i dag, hvor de kører med et stigende antal såkaldte underviserfri timer, hvor eleverne pakker tasken og går hjem. Skulle vi så tilslutte os en aftale, der i år 2005 og 2006 kun havde et nettoløft på 18 mio. kr. og 8 mio. kr., hvoraf statsministeren på forhånd har lovet handelsskolerne 25 mio. kr.? Nu ved jeg så ikke, om statsministeren har ment 25 mio. kr. netto eller brutto, men uanset om det er netto eller brutto, kan enhver se, at i år 2005 og 2006 er der et så lille, lille nettoløft, at tekniske skoler vil gå i minus.

Når man så lægger oven i – undskyld, formand – at AUF-rammen beskæres, og at efteruddannelsesaktiviteterne dermed begrænses kraftigt, er det en meget, meget dårlig aftale.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, be-

tragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 71: Forslag til lov om ændring af lov om landbrugsuddannelser. (Ændringer af uddannelsens struktur).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs).
(FremSAT 6/11 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Tina Nedergaard (V):

Da Det Radikale Venstres ordfører er forhindret i at deltage i debatten, skal jeg sige, at Det Radikale Venstre som udgangspunkt kan tilslutte sig forslaget.

Kl. 19.30

Dette forslag, som ministeren har fremsat, lægger op til en mere fleksibel adgang til landbrugsuddannelserne. Målet med forslaget er at give elever uden forudgående kendskab til landbrugserhvervet mulighed for yderligere 2 måneders uddannelse som en form for introduktion til uddannelsen og til faget.

Forslaget er meget positivt. Det er hensigtsmæssigt, at erhvervet også i fremtiden får adgang til kvalificeret arbejdskraft i det nødvendige omfang, og det er også nødvendigt, at der er forbedret adgang for elever, som f.eks. ikke er opvokset på en gård, hvilket det fleksible forløb vil kunne medvirke til.

Forslaget er også positivt set i lyset af, at vi har en interesse i, at flere unge søger de uddannelser, hvor der dels er praktikpladser og dels udsigt til beskæftigelse. Begge dele er tilfældet for landbrugsuddannelserne. Søgningen til landbrugsuddannelserne er i dag ganske anderledes end for 20-30 år siden, hvor det stort set udelukkende var landmandsbørn, som valgte landbruget.

Under besøg på den lokale landbrugsskole i min kreds mødte jeg en andengenerationsindvandrer, som var flyttet fra Nørrebro – i København underforstået – til Tryk for at tage en landbrugsuddannelse. Resultatet var efter hans ud-